

GIỚI THIỆU KHÁI QUÁT VỀ HUYỆN TUY AN

Tuy An là Huyện đồng bằng của tỉnh Phú Yên; địa danh Tuy An có từ năm 1611, khi Phú Yên được hình thành trong tiến trình mở mang bờ cõi về phương nam của triều Nguyễn. Vùng đất này được xem là miền di sản của tỉnh Phú Yên với 9 di tích lịch sử, văn hóa, danh thắng quốc gia; trong đó gành Đá Đĩa là di tích quốc gia đặc biệt với cảnh quan thiên nhiên, địa chất kỳ thú, độc đáo ở Việt Nam.

Huyện có diện tích tự nhiên 408,04 Km², dân số 123.727 người (năm 2023). Mật độ dân số 303 người/Km². Số đơn vị hành chính của huyện có đến ngày 31/12/2023 gồm 01 thị trấn và 14 xã. Huyện Tuy An có vị trí địa lý phía bắc tỉnh Phú Yên, cách thành phố Tuy Hòa 30km; phía Tây giáp huyện Sơn Hòa, huyện Đồng Xuân, phía Bắc giáp thị xã Sông Cầu, phía Đông giáp Biển Đông. Tiếp giáp với nhiều tuyến đường Quốc lộ, tỉnh lộ có chất lượng tốt, có đường sắt Bắc Nam đi ngang qua, tương đối gần sân bay, cảng biển, nằm giữa thành phố Tuy Hòa và thị xã Sông Cầu, thuận lợi giao lưu, đi đến với các huyện, thị, thành phố trong tỉnh và các tỉnh Tây Nguyên, Hà Nội, TP Hồ Chí Minh.

Tuy An mang trên mình chiều sâu, trầm tích văn hóa, một vùng đất có bề dày lịch sử gắn với những di sản thiên nhiên, di sản văn hóa gắn liền với quá trình hình thành và phát triển của vùng đất này, trong đó, tiêu biểu là bộ kèn đá và đàn đá Tuy An có niên đại cách ngày nay hơn 2.500 năm. Trong số các di tích, danh thắng cấp quốc gia và cấp quốc gia đặc biệt của tỉnh Phú Yên được xếp hạng, Tuy An chiếm phần lớn, với 8 danh thắng di tích: Gành Đá Đĩa, Địa đạo Gò Thi Thùng, Nơi xảy ra cuộc thảm sát Ngân Sơn - Chí Thạnh, Mộ và đền thờ Lê Thành Phương, Chùa Đá Trắng, Thành An Thổ, Đầm Ô Loan, Quần thể Hòn Yến. Trong đó, Gành Đá Đĩa được xếp hạng danh thắng quốc gia đặc biệt; là điểm đến được Tổ chức kỷ lục Việt Nam xếp vào Top 20 điểm đến được du khách yêu thích khi đến Việt Nam. Ngoài ra, Tuy An còn là một vùng đất đã gắn liền với tên tuổi của các danh nhân lịch sử, tôn giáo tín ngưỡng như: Thành An Thổ, Mộ và Đền thờ Lê Thành Phương; chùa Đá Trắng, nhà thờ Măng Lãng, chùa Cổ Lâm - Hội Tôn, 500 ngôi mộ cổ trên núi A Man... Ẩm thực Tuy An với những món ăn nổi tiếng được Tổ chức kỷ lục Việt Nam công nhận như: Sò huyết Ô Loan vào Top 10 đặc sản hải sản nổi tiếng của Việt Nam, hào đằm Ô Loan vào Top 20 món ăn ngon và mới lạ của Việt Nam. Những lễ hội, làng nghề truyền thống ở Tuy An đã được hình thành từ lâu, chứa đựng nét văn hóa đặc trưng của vùng đất.

Trên cơ sở Đồ án quy hoạch chung đô thị Chí Thạnh và vùng phụ cận đến năm 2035, thị xã Tuy An sẽ có 15 đơn vị hành chính, gồm 9 phường nội thị và 6 xã ngoại thị. Các đơn vị hành chính dự kiến phát triển thành phường nội thị, với các tiêu chí đô thị loại IV gồm: thị trấn Chí Thạnh thành phường Chí Thạnh và các xã An Dân, An Thạch, An Ninh Tây, An Ninh Đông, An Cư, An Hòa Hải, An Mỹ, An Chân; các xã

An Lĩnh, An Xuân, An Thọ, An Nghiệp, An Định, An Hiệp là khu vực ngoại thị của thị xã Tuy An. Hiện nay, địa phương đã và đang tập trung huy động nguồn vốn cho đầu tư phát triển, xây dựng kết cấu hạ tầng phục vụ giai đoạn 2021-2025 khi nâng cấp huyện thành thị xã. Một số công trình, dự án đã được triển khai đầu tư xây dựng gồm: dự án kè chống sạt lở bờ hữu sông Hà Yến kết hợp phát triển hạ tầng đô thị đoạn từ cầu Ngân Sơn đến cầu đường sắt; dự án tuyến đường bộ ven biển đoạn phía bắc cầu An Hải và tuyến đường bộ ven biển tỉnh Phú Yên đoạn kết nối huyện Tuy An với thành phố Tuy Hòa (giai đoạn 1), tích hợp vào phương án phát triển mạng lưới giao thông vận tải trong Quy hoạch tỉnh Phú Yên thời kỳ 2020-2030, tầm nhìn đến năm 2050,...

Định hướng phát triển trong thời gian đến, huyện Tuy An sẽ tập trung nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, xây dựng hệ thống chính trị trong sạch vững mạnh, phát huy cao tinh thần dân chủ và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân; kết hợp hài hòa, chặt chẽ và linh hoạt các nguồn lực; khai thác triệt để tiềm năng, lợi thế của địa phương về nông nghiệp, nuôi trồng và chế biến thủy sản, du lịch... Gắn tăng trưởng kinh tế với phát triển văn hóa – xã hội và bảo vệ môi trường. Tăng cường công tác quốc phòng – an ninh, bảo đảm giữ vững ổn định chính trị và trật tự an toàn xã hội, tạo môi trường ổn định để phát triển kinh tế - xã hội. Đẩy mạnh việc ứng dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật và công nghệ mới vào sản xuất và đời sống. Đồng thời, chú trọng công tác bồi dưỡng, nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức từ huyện đến cơ sở; tiếp tục thực hiện tốt chính sách thu hút trí thức trẻ, đào tạo và bồi dưỡng nguồn nhân lực chất lượng cao. Minh bạch và đơn giản hóa thủ tục hành chính để tạo môi trường đầu tư thông thoáng, tạo sức hút đối với các nhà đầu tư...

Tuy An đã và đang đứng trước những cơ hội mới, thách thức mới. Với truyền thống cách mạng, tự hào là một huyện anh hùng, với tinh thần đoàn kết, chủ động sáng tạo, tự lực tự cường và khát vọng vươn lên, nhất định Đảng bộ, nhân dân Tuy An sẽ đưa huyện nhà ngày càng phát triển giàu đẹp, trù phú, khẳng định được vị thế của mình trên bản đồ du lịch Phú Yên.